

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย การกู้เงินของรัฐบาลไทย หน่วยจัดกู้เงิน ส่วนหนี้สาธารณะ.

พิทลุง-พันวรรษา. "พันธบัตร," สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ตอนที่ 399, กุณหาพันธ์
พ.ศ. 2529.

บัณฑิต บุญยะปานะ. "การบริหารหนี้สาธารณะของรัฐบาล" เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะ
วิชา เศรษฐกิจ, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
รุ่นที่ 27 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2527 - 2528.

ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลวิธีปฏิบัติงานของผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนเงินฝาก
ต่างประเทศ ฝ่ายการธนาคาร.

_____ . รายงานเศรษฐกิจรายเดือนตั้งแต่ปี 2526 - 2528.

_____ . รายงานการสัมมนาผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยใน เขตปฏิบัติการสาขาภาคใต้และ
เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้ เมื่อวันที่ 16 - 17 มิถุนายน 2526.

_____ . คู่มือการปฏิบัติงานของหน่วยจัดกู้เงิน

_____ . งบประมาณรายได้และค่าใช้จ่ายของส่วนการกู้เงินปี 2526 - 2528.

ประยูร จินดาประดิษฐ์. "การตรวจสอบทางการเงิน," เอกสารประกอบการสัมมนาของ
ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน ธนาคารแห่งประเทศไทย.

"พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485."

"พระราชกฤษฎีกา กำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485."

"พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505."

วิไล วีระปรีช และจงจิตต์ หลีกภัย. ระบบบัญชี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2528.

เพียรชัย นิลสุวรรณากุล, วิศาล เต็งอำนวยการ และประวิตร นิลสุวรรณากุล. การวางรูปแบบบัญชี.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลินทวิ, 2516.

คำสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ไพโรจน์ ทิพย์โกศัย. หัวหน้าหน่วยจัดบัญชีเงิน. สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2528, 1 กันยายน 2529.

สมบูรณ์ บุณลกิจ. หัวหน้าหน่วยบริการเงินกู้. สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2528.

วิลาวรรณ วงศ์ถาวรวัฒน์. หัวหน้าหน่วยทะเบียนเงินกู้. สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2528,
15 มกราคม 2530.

ปรีศนา มั่นสกุล. ผู้วิเคราะห์ ส่วนวิเคราะห์การธนาคารและพัฒนาตลาดเงิน, สัมภาษณ์
4 กันยายน 2528, 17 ธันวาคม 2529.

ภาษาอังกฤษ

A.H. Millichamp. Auditing. 4 Amport Close, Harestock, Winchester
Hants: D.P. Publications, 1978.

Howard F. Stettler. Auditing Principle, A System - Based Approach.
New Jersey: Prentice - Hall, Inc., 1982.

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม "การควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดการพันธบัตรรัฐบาล
โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย"

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรียน ท่านผู้ชื้อพันธบัตรทราบ

ด้วยข้าพเจ้า นางเพ็ญจันทร์ มงคลกุล บัณฑิตกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดการพันธบัตรรัฐบาลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาสำหรับปริญญาโทของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัญหาในการจัดการพันธบัตรรัฐบาลที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการ ในการนี้ข้าพเจ้าได้ออกแบบสอบถามสำรวจความเห็นของผู้ชื้อพันธบัตรรัฐบาล ในเขตปฏิบัติการของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ เพื่อจะได้รวบรวมความคิดเห็นของท่านมา เป็นแนวทางสำหรับเสนอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยนำไปปรับปรุงการบริการแก่ประชาชนทั่วไปให้ดียิ่งขึ้นและจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ชื้อพันธบัตรรัฐบาลต่อไป

ข้าพเจ้าหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีในการกรอกแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ และเมื่อท่านกรอกข้อความในแบบสอบถามครบถ้วนแล้วโปรดหัด แล้วจัดส่งตามที่อยู่ด้านหลังแบบสอบถาม โดยท่านไม่ต้องติดแสตมป์หรือชำระค่าไปรษณียากรแต่อย่างใด ทั้งนี้ขอความร่วมมือส่งคืนภายใน 7 วัน หลังจากที่ท่านได้รับแบบสอบถามนี้แล้ว

ลุ่มท้ายนี้ขอขอบพระคุณในความร่วมมือที่ข้าพเจ้าได้รับจากท่านมา ณ โอกาสนี้

นี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
นางเพ็ญจันทร์ มงคลกุล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ธันวาคม 2529

เรื่อง "การควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดการพันธบัตรรัฐบาลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย" โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่ท่านต้องการ และโปรดระบุความคิดเห็นข้อเสนอนั้นในช่องที่เว้นว่างไว้

1. การสำรวจเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์

1.1 เพศผู้ถูกสัมภาษณ์

- ( ) ชาย
- ( ) หญิง

1.2 อายุผู้ถูกสัมภาษณ์

- ( ) อายุไม่เกิน 30 ปี
- ( ) อายุไม่เกิน 40 ปี
- ( ) อายุ 41 ปี ขึ้นไป

1.3 อาชีพผู้ถูกสัมภาษณ์

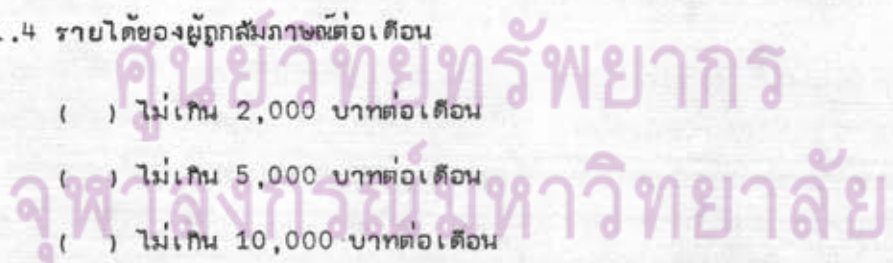
- ( ) รับราชการ
- ( ) รับจ้าง
- ( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.4 รายได้ของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อเดือน

- ( ) ไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือน
- ( ) ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน
- ( ) ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน
- ( ) ไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน
- ( ) เกินกว่า 20,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป

2. ท่านทราบว่า มีสถานที่จำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลที่อื่นอีกที่

- ( ) สำนักงานคลังจังหวัด/คลังอำเภอ
- ( ) ธนาคารออมสิน
- ( ) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านทราบว่าพันธบัตรรัฐบาลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้าน
- ( ) หลักทรัพย์ค้ำประกันเครื่องวัดหน่วยกระแสไฟฟ้า
  - ( ) หลักทรัพย์ค้ำประกันในศาล
  - ( ) หลักทรัพย์ค้ำประกันการเข้าทำงาน
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. อะไรเป็นสิ่งจูงใจให้ท่านซื้อพันธบัตรรัฐบาล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) ได้รับผลตอบแทนสูง
  - ( ) ซื้อเพื่อสะสมทรัพย์
  - ( ) ซื้อเพื่อนำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านมาติดต่อซื้อพันธบัตรรัฐบาลที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างไร
- ( ) มาซื้อพันธบัตรด้วยตนเอง
  - ( ) ฝากผู้อื่นมาซื้อแทน
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านชอบที่จะซื้อพันธบัตรชนิดใด
- ( ) ชนิดจ่ายดอกเบี้ย
  - ( ) ชนิดทบดอกเบี้ย
  - ( ) อื่น ๆ
7. ข้อความในคำเสนอขอซื้อพันธบัตรมีความชัดเจนเพียงใด
- ( ) ชัดเจนดีอ่านแล้วเข้าใจ
  - ( ) อ่านแล้วไม่ค่อยเข้าใจ
  - ( ) อ่านแล้วไม่เข้าใจเลย
8. ท่านคิดว่าในกรณีซื้อพันธบัตรถ้าชำระเงินเป็นเงินสด ควรจะได้รับพันธบัตรเมื่อใด
- ( ) ทันที (ภายใน 30 นาที)
  - ( ) ไม่เกินวันทำการถัดไป
  - ( ) ไม่เกิน 7 วันทำการ

9. ท่านคิดว่าการชำระเงินค่าซื้อพันธบัตรรัฐบาลวิธีใดจะสะดวกที่สุด
- ( ) ชำระเป็นเงินสด
  - ( ) ชำระเป็นเช็คธนาคารพาณิชย์
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
10. ท่านเคยตรวจสอบพันธบัตรรัฐบาลที่ท่านเป็นเจ้าของและพบข้อผิดพลาดในกรณี
- ( ) พิมพ์ชื่อ หรือ ล่อกุล ไม่ถูกต้อง
  - ( ) พิมพ์วันที่ซื้อพันธบัตรไม่ถูกต้อง
  - ( ) พิมพ์จำนวนเงินไม่ถูกต้อง
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
11. ท่านคิดว่าการรับดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลด้วยวิธีใดจึงจะสะดวกที่สุด
- ( ) รับเช็คด้วยตนเองที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - ( ) ส่งเช็คให้ทางไปรษณีย์
  - ( ) โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารให้ท่าน
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
12. ท่านได้รับเช็คดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลทางไปรษณีย์ตามกำหนดเวลาหรือไม่
- ( ) ตามกำหนดเวลา
  - ( ) ล่าช้ากว่ากำหนด 1 - 3 วันทำการ
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
13. ในกรณีที่โอนดอกเบี้ยเข้าบัญชีท่านได้รับดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลตามกำหนดเวลาหรือไม่
- ( ) ตามกำหนดเวลา
  - ( ) ล่าช้ากว่ากำหนด 1 - 3 วันทำการ
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
14. ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลที่ท่านได้รับแสดงจำนวนเงินถูกต้องหรือไม่
- ( ) ถูกต้อง
  - ( ) ไม่ถูกต้อง

15. ท่านคิดว่าการรับคืนเงินพันธบัตรใดก่อนด้วยวิธีใดจะสะดวกที่สุด

- ( ) รับเช็คด้วยตนเองที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
 ( ) ล้างเช็คให้ทางไปรษณีย์
 ( ) เข้าบัญชีธนาคาร
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านได้รับชำระคืนเงินพันธบัตรใดก่อนตามวันที่ระบุในพันธบัตรรัฐบาลหรือไม่

- ( ) ตามวันที่ระบุไว้ในพันธบัตร
 ( ) ล่าช้ากว่ากำหนด 1 - 3 วันทำการ
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17. ให้เลือกตอบเฉพาะข้อที่ท่านเคยติดต่อเท่านั้น (ข้อใดที่ท่านไม่เคยติดต่อไม่ต้องตอบ)
 (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องแสดงเวลาที่ใช้ในการติดต่อ)

เรื่องติดต่อ	เวลาที่ใช้ในการติดต่อไม่เกิน			
	15 นาที	30 นาที	1 ชั่วโมง	มากกว่านั้น
17.1 การซื้อพันธบัตร				
17.2 การโอนกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร				
17.3 การขายคืนพันธบัตรก่อนครบกำหนด				
17.4 การจำหน่าย-ถอนจำหน่ายสิทธิ์ในพันธบัตร				
17.5 การอายัด-ถอนอายัดสิทธิ์ในพันธบัตร				
17.6 การแลกเปลี่ยนพันธบัตร				
17.7 การขอรับมรดก				
17.8 การรับดอกเบี้ย				
17.9 การแก้ไขพันธบัตร				
17.10 การไถ่ถอนพันธบัตร				

18. ท่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการพันธบัตรรัฐบาลโดยธนาคาร
 แห่งประเทศไทยอย่างไร

.....
 .....

ภาคผนวก ข

การแบ่งเขตปฏิบัติการของธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแบ่งเขตปฏิบัติการของธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมายให้สาขาของธนาคารฯ ทั้ง 3 แห่ง คือ สาขาภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ เป็นผู้ควบคุมและดูแลการปฏิบัติงานของผู้แทนฯ ในจังหวัดต่าง ๆ โดยแบ่งเขตปฏิบัติการดังนี้.-

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่

(273 ถนนสามเสน ต.บางขุนพรหม อ.พระนคร กรุงเทพมหานคร)

เขต 1	เขต 2	เขต 7
พระนครศรีอยุธยา	ฉะเชิงเทรา	นครปฐม
นนทบุรี	จันทบุรี	กาญจนบุรี
ปทุมธานี	ชลบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
ชัยนาท	ตราด	เพชรบุรี
ลพบุรี	นครนายก	ราชบุรี
สระบุรี	ปราจีนบุรี	สมุทรสงคราม
สิงห์บุรี	ระยอง	สมุทรสาคร
อ่างทอง	สมุทรปราการ	สุพรรณบุรี

ศูนย์วิทยุโทรพยากร

ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

(472 ถนนเพชรเกษม ต.คอหงษ์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา)

เขต 8	เขต 9
นครศรีธรรมราช	ตรัง
กระบี่	นราธิวาส
ชุมพร	ปัตตานี
พังงา	พัทลุง
ภูเก็ต	ยะลา
ระนอง	สตูล
สุราษฎร์ธานี	อ.เบตง
อ.ปากพนัง	
อ.ตะกั่วป่า	

ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(393 ถนนศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น)

เขต 3

นครราชสีมา
ชัยภูมิ
บุรีรัมย์
ศรีสะเกษ
สุรินทร์
อุบลราชธานี
ยโสธร
อ.ภูเขียว

เขต 4

อุดรธานี
กาฬสินธุ์
หนองคาย
นครพนม
มหาสารคาม
ร้อยเอ็ด
เลย
สกลนคร
มุกดาหาร

ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคเหนือ

(18 ถนนสุเวณทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง)

เขต 5

เชียงใหม่
เชียงราย
น่าน
แพร่
ลำพูน
ยูนนาน
แม่ฮ่องสอน
พะเยา
อ.แม่สะเรียง

เขต 6

พิษณุโลก
กำแพงเพชร
นครสวรรค์
พิจิตร
เพชรบูรณ์
อุทัยธานี
ตาก
สุโขทัย
อ.แม่สอด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้แทนฯ อยู่ในเขตปฏิบัติการของสำนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยใด ก็ให้ติดต่อ
ธุรกิจการงานทั้งปวงกับสำนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน
ของผู้แทนฯ หรือหากผู้แทนฯ ที่อยู่ในเขตปฏิบัติการของสำนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย
สาขาใด มีความจำเป็นต้องติดต่อธุรกิจการงาน กับสำนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย
สำนักงานใหญ่ เช่น การโอนเงิน ฯลฯ ก็ย่อมกระทำได้ด้วย

วิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการลงชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันอับคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการลงชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร

ชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรที่จะจดทะเบียนรับจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ ให้เป็นไปตามแบบต่อไปนี้

1. ชื่อตำแหน่ง เจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรอาจลงชื่อเป็นตำแหน่งได้ เช่น "อธิบดีกรม....." ในกรณีดังกล่าว เมื่อบุคคลใดมาดำรงตำแหน่งแทนก็เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรสืบต่อไป
2. ผู้เยาว์ ให้จดชื่อผู้เยาว์กับชื่อผู้ปกครอง เช่น ทช. ก. ไทย นาย ข. ผู้ปกครอง ถ้าไม่มีผู้ปกครองที่ศาลแต่งตั้งก็ให้ลงชื่อผู้ปกครองโดยชอบธรรม คือ บิดา (ถ้าบิดานั่งแก่กรรมแล้ว มารดาเป็นผู้ปกครองโดยชอบธรรมแทน) และให้จดแจ้งอายุของผู้เยาว์ไว้ในทะเบียนรับจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรด้วย เพราะความปกครองผู้เยาว์ จะสิ้นสุดเมื่อผู้เยาว์ถึงแก่กรรมหรือบรรลุนิติภาวะ¹

ผู้อื่นชื่อพันธบัตรให้ผู้เยาว์ได้ แต่ต้องแจ้งให้ทราบว่า เมื่อชื่อพันธบัตรให้แล้ว พันธบัตรเป็นของผู้เยาว์ ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ที่ชื่อให้มีสิทธิจัดการพันธบัตรแทนผู้เยาว์ได้

ผู้เยาว์ซื้อขายพันธบัตรด้วยตนเองไม่ได้ ต้องมีผู้ปกครองหรือผู้จัดการเป็นผู้ดำเนินการ

3. สมาคม มูลนิธิจดทะเบียน วิศวกรรม กระทรวงทบวงกรม เทศบาล สุขาภิบาล เป็นนิติบุคคล² ให้ลงชื่อสมาคม มูลนิธิ ฯลฯ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร

¹ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1572

² ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 72

4. มุขนิธิ ทุนอื่น ๆ ที่มีได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ให้จัดซื้อกรรมการผู้มีอำนาจจัดการ แล้ววงเล็บชื่อมุขนิธิ หรือทุนนั้น เพราะชื่อมุขนิธิไม่ได้เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เช่น นาย ก. (ผู้จัดการทุนเมตตาธรรม) เป็นต้น
5. บริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ให้จัดซื้อบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร เพราะเป็นนิติบุคคล
6. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียน ให้จัดซื้อห้างหุ้นส่วนพร้อมกับชื่อผู้จัดการ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ.....โดยนาย ก. ผู้จัดการ
7. สถานศึกษา เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ให้จัดซื้อสถานศึกษา พร้อมชื่อผู้จัดการ เช่นเดียวกับข้อ 6.
8. ชื่อบุคคล 2 คนขึ้นไปเป็นเจ้าของร่วมกัน ให้จัดซื้อทุกคนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร เมื่อจะจัดการใด ๆ เกี่ยวกับพันธบัตรต้องลงลายมือชื่อทุกคน หากคนใดคนหนึ่งถึงแก่กรรม ส่วนของผู้นั้นย่อมตกทอดให้แก่ทายาท มิใช่ตกแก่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรร่วมคนอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การลงลายมือชื่อ

การลงลายมือชื่อ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) มาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ "เมื่อมีกิจการอันใดซึ่งกฎหมายบังคับให้ทำเป็นหนังสือไซ้ ท่านว่าบุคคลผู้จะต้องทำหนังสือไม่จำเป็นต้องเขียนเอง แต่หนังสือนั้นต้องลงลายมือชื่อของบุคคลนั้น

ถ้าบุคคลใดใดใช้ตราประทับแทนลงลายมือชื่ออยู่เป็นปกติ การประทับตรา เช่นนั้นท่านว่าเสมอกับลงลายมือชื่อ

ลายพิมพ์นิ้วมือ แงงโต หรือเครื่องหมายอื่นท่านอง เช่นว่านั้นก็ตีลงใน เอกสาร หากมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนแล้ว ท่านว่าเสมอกับลงลายมือชื่อ

ความในวรรคก่อนนี้ไม่ใช่บังคับถึงการลงลายพิมพ์นิ้วมือ แงงโต หรือเครื่องหมายอย่างอื่นท่านอง เช่นว่ามานั้น ซึ่งนำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่"

(2) ถ้าผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรซึ่งเคยให้ลายมือชื่อไว้แล้ว แต่ภายหลังไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้พิมพ์ลายนิ้วมือแทนโดยมีพยานรับรอง 2 คน ว่าเป็นลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือ ข้างขวา (หรือซ้าย) ของผู้นั้นจริง และขอบัตรประจำตัว ถ้ารูปมาด้วย

(3) ลายมือชื่อใช้ดินสออาจลบเลือนได้ง่าย ขอให้ใช้หมึกแต่เพียงอย่างเดียว

(4) เช็คลงจ่าย ผู้รับที่เขียนหนังสือไม่เป็น ใช้พิมพ์นิ้วมือ ต้องมีพยานรับรองสองคนจึงรับเงินได้ แต่ถือเป็นสลักหลังเพื่อโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากไม่ได้

(5) การลงลายมือชื่อด้วยอักษรโรมัน อักษรจีน หรืออักษรไทย ไม่เป็นปัญหาสามารถกระทำได้

ประวัติผู้เขียน

นางเพ็ญจันทร์ มงคลกุล จบการศึกษาปริญญาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2512 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งหัวหน้าพนักงานงานการเงิน
หน่วยรับซื้อตั๋วเงิน 1 ส่วนสิบเชื้อ ฝ่ายกาวธนาคาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย